

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frs., 1/2 an 9 frs., 1/4 an 4 frs. 50 cm.
Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
odată 7 cr., a doua órá 6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fie care publica-
ţiune timbru de 30 cr.
Totu ce privesce fóea
să se adreseze la «Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii»
în
Blaşiu.

Fóe bisericescă-politică.

Anul IV.

Blaşiu 18 Augustu 1894.

Numéru 35.

Utopia.

Muritoriú a fostú şi „sfintulú dela Turinú“ ca toţi ómenii şi a muritú şi elú.

Şi de ceea ce n'a avutú parte în viaţa fiindú, a avutú totuşi după mórte. În viaţa fiindú elú, nu i-au gátitú cultú idololatricú în patria lui. Dar a muritú, şi ceea ce era de necredutú, s'a implinitú: au fácutú din trupulú lui unú idolú şie-şi şi i-au gátitú o inmormintare, câtú împéraţi şi regi nu-şi potú visa inmormintare mai imposantá. I-a gátit'ó nu o cétá de ómeni, cari íşi mai aduceau aminte de ispráville lui revoluţionare din 1848—49, nu, ci i-au gátit'ó capitala ţerei şi parlamentulú ţerei.

Capitala ţerei, reşedinţa regelui încoronatú a decretatú, să inmorminteze pe acela, care hotárise alungarea dinastiei. Parlamentulú ţerei, a cărui hotáritú le sancţionează regele încoronatú, s'a hotáritú, să însoţescá la mormintú pe acela, care a ridicatú sabia asupra regelui încoronatú şi până la suflarea sa cea mai de pe urmă a privitú de usurpatorú pe regele încoronatú.

Şi guvernulú nu s'a împotrivitú acestorú lucruri, ci a statú cu mânilé în sinú. Totú, ce a fácutú, a fostú, că nu a bruscatú şi elú însu-şi Coróna şi nu a luatú parte şi elú însu-şi la inmormintare. I-s'a párutú póte, că timpulú şi prilejulú încá nu e potrivitú pentru a se identifica pe faţa cu partidulú acela alú parlamentulú, care încá şi astáđi, — după „împácareá naţiunii

cu Regele“, — apéra până şi în parlamentulú ţerei, — lucru ne mai audítú în alte ţeri, — principiile proclamate de revoluţionarulú, pe care-lú inmormintaú.

Dar a sositú pentru guvernulú nostru şi timpulú şi prilejulú acela potrivitú. Patria era în primejdia cea mai mare şi se putea mántui numai așa, dacá se decreta şi pentru civii ei căsătoria civilá. Acum nu era vorbá de considerári faţa cu Coróna, ci era vorbá de combaterea bisericei catolice, şi acum guvernulú putea fára sfialá să-şi dea mâna cu kossuthistii. Érá acestora încá le era ușorú, să întindá guvernulú mána, după ce însu-şi Kossuth le-a lásatú la ai sêi cu limbá de mórte, să voteze cu guvernulú în cestiunea asta.

Şi de atunci infráţirea guvernulú cu kossuthistii se pare a fi fáctú implinitú, deşi fáptulú nu e datú pe faţa. Înainte de aceea tonulú, în care vorbeau foile kossuthiste despre cabinetulú Wekerle, nu cunoscea nici o considerare, violenţa lui era fára saménú în foile opoziţionale din lumea civilisatá. Érá de cândú cu votarea căsătoriei civile ele pare că şi-au iesitú din ogaşe. Adese ori încarcá ele acum guvernulú cu laude, şi opoziţia, ce i-o facú, saméná de multe ori chiarú a gugulire. Cum s'ar şi puté altcum, de cândú guvernulú a începutú a se deda, să lucre mána în mána cu partidulú kossuthistú? Niţelú de opoziţie firesce că totuşi trebuie să-i fáca, de óre ce încárcându-lú neîncetatú

cu laude l'ar prea compromita şi prin acésta ar primejdui chiarú scopurile, cari le urmăresce partidulú kossuthistú şi le realizéază unulú după altulú cabinetulú Wekerle.

Deunáđi érá s'a sevârşitú unú fáptú, care aruncá luminá asupra acestei infráţiri. Din Felső-Eör era deputatú dietalú contele Festetich Andor. Elú a fostú alesú în butulú opintirilorú opoziţiei kossuthiste. Alegerea avea să şi-o mulţámescá clerulú catolicú, care-lú sprijinise. Acum a ajunsú dlú ministru, pe cum se díce, în semnú de recunoscínţá pentru serviţiile, cari le-a prestatú familia lui guvernulú în casa magnaţilorú cu prilejulú votáritú a dóua asupra căsătoriei civile. Ajungéngú ministru a trebuitú să-şi depuná mandatulú. Şi-a pusú candidatura érá în Felső-Eör. Dar acum clerulú catolicú nu era mai multú aplicatú, să-lú sprijinéscá, ér fára de sprijinulú acesta nu putea, să reiese la alegere. Ce era deci de fácutú? Lucrulú se párea a fi desperatú.

Atunci éta că vine guvernulú ajutoriú, de unde nimeni nu putea prevedé, să-i viná. O parte a kossuthistilorú din Felső-Eör apare de odatá ca unú deus ex machina înainte noulú ministru şi fára de a renunţa la principiile sale politice de până acuma ilú declará şi din partea sa de candidatú. Alegerea succede, şi acum şede în scaunulú ministrului de agriculturá unú deputatú, care are să reprezente în dietá interesele alegétorilorú sêi kossuthisti. Nu

Feuilleton.**Raportú generalú**

despre starea şi activitatea Societáţii „Inocenţiú M. Clain“ a teologilorú din Blaşiu pe an. scol. 1893/4.

(Fine.)

Şi acum să trecemú la activitatea interná a Societáţii nóstre în decursulú acestui an. Paşulú, ce l'au fácutú antecesorii nostri, ne-amú ţinutú de datorinţa, conscii de misiunea, ce o vomú avé, a nu-lú împedeca. — În anulú trecutú scolasticú s'a începutú traducerea opşorului „Pregátire la mórte“, după cum s'a pututú vedé din raportulú generalú alú Societáţii apárutú în „Gazeta“, „Luminátoriulú“, „Tribuna“ şi „Unirea“. Deşi în sensulú contractului cu 1 Iulie tipáritura avea să fie gata, în urma unei împrejuráritú lose, pe cum şi a ferilorú de vará abia s'a pututú fini în Novembre 1893. ér distribuirea s'a fácutú numai cu începutulú lui Ianuarie 1894. — În acestú anú membrii Societáţii nóstre vedéngú lipsa cea mare de predici, şi cunoscéngú meritulú „Amvonului“ rugáti din

mai multe párti în prima şedinţa ordinará deciserá reedarea lui. S'a şi cerutú concesiune dela dlú Demetriú Popşú eredele lui Iustinú Popşú, dar avéngú dñsulú de cugetú să-lú edea, nu ni-s'a concesú. Intre atari împrejurári fiindú timpulú înaintatú, şi prin urmare edarea unei cărţi imposibilá, Societatea a decisú edarea unei broşuri mai micé, care să se gratifice tuturorú, cari au sprijinitú lucrările nóstre de până aici.

În şedinţa a dóua extraordinará se decide edarea broşurei „Duchú muscălescú“ de Bolandea, şi totú atunci se decide cererea concesiunii pentru traducerea tuturorú opurilorú dñsulú, fiindú de mare valóre.

În şedinţa a şésa ordinará se şi face organizarea şi pentru conducerea comisiunilorú se alegú dñii Aug. Giurgiu şi I. Raica. Recunoscínţá meritá aceştia doi membri, cari cu zelú neobositú şi abnegaţiune au lucratú așa, câtú cu începutulú lui Aprile broşura s'a pututú pune sub tipariú. Deşi tipáritura s'a fínitú cu finea lui Aprilú, totuşi distribuirea nu s'a pututú face decâtú numai cu finea anulú în parte, rămánéngú, să se continue în anulú venitoriu.

Cu recunoscínţá datorimú conducétorulú Societáţii nóstre, care colaţionándú traducerea

cu textulú germánú a îndreptatú unele erori străcurate.

A fostú necesariú inse, să ne îndreptámú ateníunea şi asupra organizaţiunii interne a Societáţii şi să fácemú unele modificári în conducerea şi administrarea cu deosebire a celorú doi factori principali, a cassei şi a bibliotecei. Mai multú ne-a costatú organizarea bibliotecei. În bibliotecá s'au fácutú numai trei tece, şi anume: Teca románá, Teca latiná, care cuprinde şi cărţile străine franceze, italiene, grecesci, polonese şi jidovesci, şi în fine Teca germáná şi magiará. Fiíndcă dulapurile, ce le aveamú, nu erau de ajunsú pentru tóte cărţile, s'a fácu: unú dulapú noú cu trei uşi, cu atáta mai virtosú, că donaţiunea fácutá de membrulú fundatorú alú Societáţii defunctulú canonicú Rssimulú Constantinú Papfalvi încá nu amú primit'ó în posesiune nici cu finea anulú. S'au fácutú pentru bibliotecá 10 protocolé, așa încátú fiecare specie de cărţi să fie indusá în unú protocolú separatú. Mai departe avéngú în vedere onoraţií membri, că de unú şirú de ani s'au cumpératú numai puţine cărţi din câte au apárutú, au votatú suma de 50 fl. pentru cărţi.

Tótá activitatea nóstrá inse ne-amú în-

e acesta semnul celui mai evident, că guvernul nostru e pe calea de a se identifica pe deplin cu partidul revoluționar din parlament? Dar așa ceva numai în Ungaria se poate.

Să nu ne mirăm deci, dacă un popor din Ungaria, care este aproape de trei milioane și a locuit aci împreună cu ungurii și și-a grăit limba, fără ca prin aceasta să aducă statului primejdie, acum se asuprește și se timbrează de trădătorii de patrie, pentru că nici decum nu vre, să se lapede de legea și limba sa. Să nu ne mirăm, căci lucrul acesta totuși mai are samăn în Europa. Întocmai așa se purcede și în Rusia.

Orî care omî cuminte poate să preadă, că înfrățirea guvernului nostru cu urmașii lui Kossuth numai bine nu va aduce țerei.

De aceea e foarte îndreptățită dorința tuturor celor ce vor binele patriei, ca partidul parlamentar conservativ să se întemeieze.

Dea Dumnezeu, să li-se împlinescă dorința! Era noi nu numai să nu-i punem pedecă, ci să-i spriginim din toate puterile buna reușită. Atunci dór va fi mai bine și de noi.

Semne îmbucurătoare. — Cu acest titlu scrie „Vaterland“ în numărul său din 15 August următoarele:

„După ce „Unirea“, ce apare în Blașu, deja înainte de asta cu câteva săptămâni a făcut atenție pe conducătorii Românilor la urmările priuicioase ale unei alianțe a lor cu catolicii unguri, vine acum „Dreptatea“ din Timișoara și dedică acestei teme un articol de fond. De observat este, că „Unirea“ e organul catolicilor români de rită grecesc, era „Dreptatea“ trece de organul alți fracțiunii Mocionesci a Românilor, de care mai odinioară se dicea, că ea ar fi „moderată“ în sensul acela, că guvernul unguresc „liberal“ printr'insa va pute îndupleca pe Români, să renunțe la pretenziunile

sale de până acum. „Dreptatea“ își exprimă acum dorul ferbinte, ca să se nască partidul unguresc moderat conservativ. Articolul se închie cu cuvintele: „Cu el sperăm a pute deslega cestiunea româno-magiară cel puțin până a găsi un modus vivendi pașnic. Acesta este partidul, ce credem noi, că dacă nu de bună voe, de sfînta nevoe se va forma în parlamentul magiar. Nu noi, voi aveți să formați partidul moderat. Se audă și jupânul „Pester Lloyd“! Cuvintele din urmă se referesc la pium desiderium alți foilor guvernamentale, ca să se formeze un partid moderat al Românilor sub conducerea mitropolitului neunit din Sibiu Miron Romanul și a episcopului unit din Gherla Dr. Szabó. Pium desiderium, pentru că acești episcopi în urma convenției sale față cu guvernul și-au pierdut politicesce între Români toți aperiții.

„Noi încă nutrim dorul, ca să succedă coaliția ungarilor catolici cu naționalitățile în majoritate foarte mare cu simțdinte creștine spre răsturnarea nedreptei domnii de partid de acum.“

Revista bisericăscă.

Din Patrie.

„Budapester Tagblatt“ susține, că cu datul 17 a lunii trecute s'a spedit primatului Vaszary o scrisore, care-lu informază despre vederile Sfinției Sale referitorii la situația bisericăscă-politică din Ungaria. Admițendă adevărul acestei sciri, ulterioara informațiune a numitei foi, că scrisorea aceea ar cuprinde o îndrumare la pace, e fără îndoelă curată combinare.

Sub protectoratul episcopului cardinal de Oradea mare Schlauch și cu spriginul capitulului de Orade se întemeiază acolo o tipografie cu numele „societate de acțiuni s. Ladisla“ și se pornește edarea unei foi catolice. Capitalul fundațional este deja mare. Adunarea constituantă a societății a convocat o canonicul episcopu Nogall pe ziua de 23 a c.

Revista politică.

Afaceri interne.

Guvernul stă față în față cu cestiunea socială. În 13 a c. calfele de măsari au început greva. Au avut adunări și tinicherarii și zidarii, și Duminică în ziua s. Ștefan au de gând lucrătorii din capitală să arete țerei în o adunare de trei dec de meserii, cât de tare a progresat în Budapesta socialismul. Programul le este: „Cum se tractează în Ungaria „liberă“ cu lucrătorii?“ Se dice, că căpitanul orașului pe lângă acest program nu va concede adunarea, fiind că elu formeză agitare în contra oficiilor statului. Dar oprirea acesta este o măsură numai de aji pe mâne. Statul liberal, care s'a pus în serviciul capitalismului, stă neputincios în față acestei mișcări mari a socialiștilor. Elu nu scie să facă alta, decât că depărtează din capitală pe câte un agitator socialist.

Mare svon a făcut candidarea din nou a ministrului Festetich Andor în Felső-Eör pentru camera deputaților. Elu a fost ales mai înainte cu ajutorul clerului catolic, era acesta acum nu mai vre, să scie de elu. O parte a independentiștilor se pune acum și-i oferesce spriginul său, pentru ca elu să fie ales de deputat guvernamental. Opoziția extremă din țară s'a resculat acum împotriva acestor independentiști, cari trădeză în acest chip principiile 48-iste. Își uită opoziția, că ea totu asemenea a lucrat, când în cestiunile bisericăscă-politice a mântuit cu spriginul său cabinetul Wekerle. Își uită și de aceea, că membrii acestui cabinet nu fac alta, fără numai realizază pe încetul programul partidului independentist. Sermanii independentiști din Felső-Eör se vede că sunt mai recunoscători pentru serviciile, cari guvernul le face causei kossuthiste. Ei au ales pe Festetich cu mare majoritate. În decursul alegerii a sosit la

dreptat-o în spre esoperarea unei ședințe publice, spre ce scop s'a făcut totu posibilul pentru schimbarea statutelor.

În anul acesta a trebuit să ne îndestulim cu o ședință festivă, ce s'a ținut din incidentul abdicării de catedra de profesor a Rssimului Dr. Alesandru Grama, cu care ocaziune i-s'a și predat un album. Întregă ședința acesta s'a publicat în foaia Societății noastre.

Cu mulțămită datorim binefăcătorilor Societății noastre. Anume *Economul*, institut de credit din Clușu, și în anul acesta a votat Societății noastre din escedentul său suma de 20 fl. Cu profundă mulțămită și recunoștință datorim mai departe și acelor generoși domni, cari gratificându-li-se câte un exemplar din opșorul „Pregătire la mörte“ au luat în considerare scopul, celu urmărim prin edarea de cărți, și astfel prin sume mai mari sau mai mici ne-au făcut posibilă acoperirea speselor avute cu tipariul, însușind-ne totodată curaj pentru edarea ulterioară a altor cărți. Acești marinișoși domni sunt: Reverendissimul Domn Ioan M. Moldovan vicariu capitulariu 10 fl.; Reverendissimul Domn Basiliu Rațu vicariu foraneu 10 fl., care sumă ne-a promis-o la toate opurile, câte le vom eda și de aici încolo; Multu On. Domn George Bărbat 6 fl.; Ilustritatea Sa Dr. Victor Mihályi, II. Sa Domnul Dr. Ioan Szabó, Reverendiss.

Domn Al. Micu, Reverendiss. Domn Ioan Georgiu (can. Gherla), Multu On. Domn Ioan Orga câte 5 fl.; Reverendiss. Domn Sim. P. Mateiu, Reverendiss. Domn Iosif Hossu, Multu On. Domn Ioan Germanu, Multu On. Domn Ioan F. Negruțu, Multu On. Domn Al. Bohățelu (Clușu) câte 3 fl.; Reverendiss. Domn Ilie Vlasa, Reverendiss. Domn Dr. Ioan Rațu, Multu On. Domn Emiliu Viciu, Multu On. Domn Ioan Podobă câte 2 fl.; Spect. Domn Dr. Alesandru Popu și Domn P. Ungureanu, Alesiu Viciu, Dr. Sebastian P. Radu, Teodoru Vadoru, Laurențiu Pascu, Iuniu Br. Micu, Nicola Popescu, Reverendiss. Domn Vasiliu Popu (can. Gherla) și Domnul N. Munteanu notariu cerc. câte un fl.; Domn A. C. Domșa, Iuliu Carșai, Reverendissimul canonic de Lugosșu, Iosif Vancea, Silvestru Nestoru ne răspund cu prețulu cărții. Suprasolviri am primitu dela Domnii Nicola Barbă prof. în Bucuresc 1 fl. 20 cr., Corneliu Iubașu 20 cr., Al. Dragoșu 86 cr.

Suntem datori cu recunoștință mai departe, și le exprimăm mulțămită pe calea acesta tuturor acelor Prea Stim. Domni, cari au binevoit a colecta abonenți pentru opșorul nostru, și în fine tuturor acelor, cari l-au prenumerat.

Societatea noastră acum e dar proprietatea alor trei opuri, și respective alor două opuri și o broșură. Din opul „Epistole

cătră un preot tineru“ partea I s'au trecut 672 de exemplare. Mai sunt deci 328. Din partea a doua s'au trecut 390, și mai sunt 610. Ce privește opul „Pregătire la mörte“, s'au trecut 540 exemplare și mai sunt 460, și în fine broșura „Duch muscălescu“ s'a tipărit în 1500 exemplare și din aceste s'au distribuit până acuma numai aproape 200.

Doritorii de a avé vre unul din aceste opșore au să se adreseze la Societate sau la tipografia seminarială.

În cursul anului s'au înscris ca membri fondatori Dșora Silvia Socolu, și Institutul de credit „Economul“ din Clușu.

În decursul anului s'au ținut 18 ședințe, anume 8 ordinari, 6 literari, 2 extraordinari, 1 constituantă și 1 generală.

În ședințele ordinari și extraordinari s'au pertractat agendele Societății, er în cea constituantă s'a ales biroul Societății pe anul scol. 1894/95 în persoanele Domnilor teologi: Mihail Hodărnău președinte, Vasile Urzică secretariu, Moise Brumboiu redactor al foii „Furnica“, toți teologi de anul III-lea; George Meseșanu casariu I., Teodoru P. Bordanu casariu II., ambii teologi de anul II-lea; Mihail Ilieșu controlor, și Nicola Boca bibliotecariu, teologi de anul I. Restoză deci alegerea notariului amăsurat statutelor dintre fitorii Domni teologi de

foile din Budapesta telegrama: „Acum votază independentistul Felső-Eör exclusiv pentru Festetich.“

Comitatele Csongrád, Békés, Vas, Udvarhely, Zala și încă și altele vor primi comiți supremi noi, pentru că comiții de până acum „s'au obosit de oficiu“.

Franța.

În 12 a. c. s'a rostit în Paris sentința în marele proces al anarhiștilor. Juriul a răspuns negativ la întrebarea, dacă acuzatul se ține de vre-o reuniune criminală. În urma acestui verdict mulțimea acuzatorilor a fost achitată. Numai doi acuzati au fost osindiți pentru furt, era unul pentru purtarea de arme oprite. Foile socialiste și radicale iubilăză pentru achitarea acuzatorilor și află într'insa un triumf al libertății cugețului. Foile republicane moderate și cele conservative din contră deplâng achitarea; unele fac responsabil pentru ea juriul, er altele tribunalul, pe când responsabil sunt numai puternicii țilei: ei încă împartășesc doctrinele și principiile anarhiștilor, deși se sfiesc a o recunoște acesta. Apărătorii celor acuzati a și avut cutezarea, să le-arunce acesta în față făcându o asemănare potrivită între francmasoni și anarhiști.

Asia.

După „Pol. Corr.“ în London îngrijările cu privire la o încurcare a puterilor europene în războiul dintre Japonia și China în urma purparleurilor dintre puterile interesate s'au delăturat. Cercurile dela putere ale Angliei s'au convins, că Europa nu va părăsi rolul de privitor pasiv, și că nici o putere europeană nu va folosi de pretext pentru intervenție eventuale neînțelegeri și frecări cu cele două puteri, cari se răshoesc.

Corespondințe.

Roșia-montană, August 1894.

Onorată Redacțiune!

În 6 a. l. c. preoțimea acestui tract a ținut o conferință în Abrud pentru discutarea unui singur obiect de interes numai local. După ce obiectul nu este de interes public, nu voi a Vă descrie întregul decursul debaterii, ci mă mărginesc numai la următoarele:

Între altele a venit vorba și despre relațiunea de drept dintre parochi și capelan. Eu am afirmat, că în parochie parochul are *tota* jurisdicțiunea, er cooperatorul sau capelanul numai *incătu* îi concede parochul. Adecă: parochul are dreptul de a perface toate funcțiunile, er cooperatorul sau capelanul numai acele, cari i-le concede parochul. Deci parochul dacă voesce, își pte reserva și-și perfacerea unor funcțiuni anumite, avându datorința numai a împărți stolarele dela toate funcțiunile cu cooperatorul sau capelanul, dacă sistemisarea dotațiunii este de așa. Asemenea am afirmat, că parochul nu este obligat a perface funcțiunile alternativ cu cooperatorul sau capelanul, ci capelanul totdeauna este obligat la provocarea parochului a perface ori și ce funcțiune, de nu cumva este fisice ori moralmente împedat.

Față cu aceste expresiuni a vederilor mele unii dintre frații capelan, — nu toți, — au afirmat, că nu stă așa lucrul, ci că eu trebuie să fac distincție între capelan ad personam și între capelan cu beneficiu sistemisat, cu termin mai corect, — după dinșit, — numit cooperat. Că cu capelanii aceia, pe cari îi susține parochul din venitul său, așa stă lucrul, dar cu aceia, cari au beneficiu sistemisat, — bună oră din partea erariului, — nu stă lucrul așa, ci ei sunt în parochie preoți independenți, și jurisdicțiunea parochilor numai întru atâta se deosebesc de a lor, că sunt primi inter pares. Prin urmare parochul nu are drept, să-și reserve nici o funcțiune, capelanul pte persolvi funcțiunile, cari voesce,

și numai alternativ cu parochul e obligat a-le persolvi. După ce am ieșit din conferință, era-și am audiat dicându-se: „Să nu lăsăm, să se inculte datine papistășesc în sfera de drept a bisericei noastre.“ Acesta, Onorată Redacțiune, este cestiune de drept public, și după ce ea este destul de clară, trebuie intimată vederii fraților capelan, cari afectază convingeri contrare, fiind că altcum dă și va da ansă la multe neînțelegeri, toate în detrimentul sufletesc al poporului, precum ași puté dovedi cu casuri concrete.

Eu afirmarea mea mi-o bazez pe „Conciliul provincial I“ al bisericei noastre. În actele conciliului numit începând dela pag. 49 până la pag. 63 Titulul II cap. IX se enumără drepturile și datorințele parochilor. La pag. 53 punct 7 alineatul al 3-lea se dice: „Unde recere lipsa, se pot da parochilor întru ajutoriu cooperatori sau capelan, cari în locul dinșilor implinesc toate funcțiunile, cari parochii le incredințază lor, rămânându răspundătatea pentru grijea sufletelor și buna administrare a parochiei pe lângă parochul respectiv. Cu privire la persóna alésă de cooperat lângă cutare paroch se recere și consimțimintul acestuia, încatu privesce dotarea aceluia din venitele parochiale.“ Textul vorbesce atât de clar, încatu ori și ce esegesă e superflu. Așa dară afirmarea mea, că întrégă jurisdicțiunea compete numai parochului, stă; prin urmare conclusiunile logice încă trebuie să stea, că adecă: cooperatul este subordonat parochului și obligat la perfacerea funcțiunilor, după cum dispune parochul, putându-se subtrage dela acele numai subversându vre-o pedecă. Mai departe totă din text este evident, că unde este capelanie sistemisată, din sistemisare persónel capelanului nu-emană absolute nici un drept de independență sau jurisdicțiune, ci din sistemisare emană referințele dreptului de denumire. Așa spre es. la noi în parochiile Abrud, Bistra și Roșia sunt capelanii sistemisate, pe lângă stolare mai au și salariul dela erariu. Deci dreptul de denu-

anul I. Așiderea alegerea comisiunilor verificătoare, scontrătoare și criticătoare.

În ședințele literari s'au cetit operele din foa „Furnica“, și s'a declamat. Furnica a apărut în 47 nr, așa dar în aprópe de două ori atâția nr, cât recer statutele. Singur acesta încă e de ajuns, pentru ca ori cine să pótă conchide la zelul și interesul membrilor față de Societate.

„Furnica“ a avut 10 colaboratori, și au apărut în ea 65 bucăți, anume: 32 proze, dintre cari 10 disertațiuni (1 traducere), 4 meditațiuni, 3 novelete (1 traducere), o conțiune, 4 orațiuni, 6 schițe (1 traducere), 1 contemplațiune, 2 epistole, 1 monolog (traducere) și 33 poesii lirice. Declamațiuni au fost 20.

Mijlocele Societății sunt: biblioteca și cassa.

A) Facându-se organizația nouă a bibliotecii, în urma raportului, ce l'a dat în 27/III comisiunea însărcinată cu organizarea prin referentul ei, dl Toma Cornea, biblioteca numără 1074 opuri în 1379 tomuri și 1283 volume. Cu finea anului înse ea se află în următoarea stare: 1084 opuri, 1379 tomuri, 1297 volume. În cursul anului ea s'a înmulțit cu următoarele cărți: a) Donate: 1. „Analele Academiei române“ 4 volume; 2. „Documente referitoare la istoria Românilor“ de Hurmuzaki donate tot de Academie; 3. „De imitatione Christi“ de Rssimul Gavrilă Popu; 4. „Cestiuni din dreptul bi-

sericeii unite“ de Rssimul Dr. Ales. Grama; 5. „Vechile instituțiuni ale Românilor“ de Brezoianu donată de Dr. Iosif Blaga; 6. „Doinele și jocul țiganilor“, „Dialogul țiganului“ și „Lira Sionului“ donate de auctorilor lor Arou Boca Velchereanu; 7. „La înmormintarea Floricai Străjanu“ de Dr. Isidor Marcu; 8. Tragedia „Titu M. Torquat“ de auctor; 9. „Reuniunea Românilor din Transilvania și Ungaria“ de auctor; 10. „Epistola monseniorului Nicola Iosif Camili“ donată de Dr. Demetriu Radu; 11. Raport anual al „României june“ donat de România jună; 12. „Igienă omului după etate“ de auctor; 13. „Reuniunea Românilor din Transilvania și Ungaria“ de Măneguță, donată de Dl A. Ciura; 14. „Diletantismul“ de auctor; 15. Conferință „Luptă deșertă țintă nebună“ de auctor; 16. „Folyóirat“ 6 fasciculi donată de Dl A. Blașanu; 17. „Orosz szellem“ donată de Dl Ilie Dăianu; 18. „Lupta preotului român“ de Dr. V. Lucaci; 19. „Orosz szellem“, „Vámbéri Armin utazásai Azzsában“, „A papság érdemei“ donate de Dl Moise Brumboiu; 20. „Filipicile lui Cicero“, „Homeri Odysea“, „Herodoti historia“ Sb. IX. „Herodoti de bello persico“ donată de T. Abrudan; 21. „Calista“ și „Russisch“ donate de Dr. I. Marcu; 22. „Almanachul Societății Andrei Șaguna“ de auctor. b) Cărți cumpărate: 1. „Istoria Românilor“ 6 tomuri de Xenopol; 2. Scrierile Dómnei M. C. Rosetti din an. 1864/5;

3. „Crestomatie“ schițe din literatura română; „Domnița Rucanda“; „Povești“; „Antologie“; „Anecdote de Elena Șevastos“; „Scrieri către Corr. Emilian și fiica sa Cornelia“ toate din colecția Șaraga; 4. „Anecdote populare“ de Speranța tom. III; 5. „Idile“ de Coșbuc; 6. „Compasu“ de Petra Petrescu.

Pe lângă aceste s'au compactat foile complete: „Convorbiri literari“, „Furnica“ „Romänische Revue“ și „Unirea“, er celelalte nefind complete s'au lăsat, ca complete fiind să se compacteze în decursul verei. S'au mai comandat, dar nu au sosit: „Geniul creștinismului“, „Contabilitatea“ de Antonescu, „Gramatica“ de Manliu și mai multe din colecția Șaraga. c) Diare donate: Blașu „Musa Română“ și „Unirea“; Bistrița „Minerva“; Brașov „Gazeta Transilvaniei“; București „Convorbiri literari“, „Economia națională“, „Revista nouă“ și „Vatra“; Cernăuți „Gazeta Bucovinei“; Iași „Revista Critică literară“; Orade „Familia“ și „Vulturul“; Sibiu „Tribuna“, „Romänische Jahrbücher“, „Transilvania“ și „Rundunica“; Viena „Katholisches Vereinsblatt“; Timișóra „Dreptatea“ cumpărată.

B) Casa cu finea anului scol. 1893/4 dispune de un stat activ de 924 fl. 23 cr. Bani, ce încurg din vinderea opurilor „Epistole către un preot tineru“ și „Pregătire la morțe“, se administră separat. Și anume: Venitul, ce-lu vomă avé din opul „Pregătire la morțe“, îl vomă folosi

mire absolute considerată și compete numai Ordinariatului arhidieceșană cu reflexiune la drepturile patronului; 6r opiniunea parochului Ordinariatului numai o p6te cere, dac6 voesce pentru oportunitate, dar nu este obligat6 a o cere; pe c6nd6 în alte parohii, cum sunt6 la noi capelanii din Buciam-Șasa și C6mpeni, unde capelanii se împ6rt6șesc6 numai din venitele parohiale, Ordinariatul arhidieceșan6 trebuie s6 asculte și opiniunea parochilor6 respectivi. Dup6 ce mi-se obiecționez6, c6 e6 nu am studiat6 dreptul canonic6 în Blaș6, fratele, care a studiat6 dreptul canonic6 în Blaș6, binevoesc6 a mai ceti odat6 manualul6, ce i-s'a propus6 în Blaș6 „Instituțiunile dreptului bisericesc6 de Dr. Ioan6 Rațu” la pag. 366 cap. V. § 163 și va afla întru t6te am6nuntele, cele ce le propune conciliul6 citat6. Frații, cari sunt6 de opiniune contrar6, 6icti, c6 altcum dispune „Pravila”. Pentru ca s6 dovedesc6, c6 fr6țiile lor6 nu au cetit6 nici „Pravila”, îi rog6, s6-mi arete din „Pravila”, cu ce-și pot6 dovedi aserțiunile? — Altcum la val6rea „Pravilei”, de va fi de lips6, voi6 reveni de alt6 dat6, 6r pe frați îi rog6, ca p6n6 nu pot6 și dovedi, c6 e6 ori altul6 corumpem6 dreptul bisericeii n6stre prin datine papist6șesci, s6-și contenesc6 vorbele în interesul6 reputațiunii sale proprii. ¹⁾

Dup6 cari sunt6 cu t6t6 stima

Ioan6 Maior6,
paroch6 gr. catolic6.

¹⁾ Consimțim6 cu dl6 corespondent6 Iert6ndu-ne numai observarea, c6 ceialalți înc6 au dreptate, c6nd6 susțin6, c6 întreg6 lucrul6 cu capelanii e imprumutat6 din biserica apusului. Nu li-se vede îns6 a-și calvini tesaurul6 lexical6. »Papist6k« e numirea, ce o dau calvinii credincioșilor6 bisericeii catolice supuse Pontificelui Roman6. Îndrept6șirea etimologic6 a acestei numiri o concedem6, numai c6t6 calvinii o folosesc6 în batjocur6, 6r unui preot6, carele însu-și este »papist6«, adec6 supus6 Pontificelui Roman6, nu i-se cuvine, s6 folosesc6 acest6 cuvint6, care și romanii neuniți l'au înv6ștat6 dela calvinii, c6nd6 aceștia mișc6t6 t6te petrele pentru a împedeca unirea romanilor6 cu biserica Romei. Altcum dniiile lor6 și-au putut6 c6știga din »Unirea« convingerea, c6 biserica roman6 neunit6 dela noi înc6 s'a »papist6șit6« bini-

exclusiv6 pentru edarea de c6rți nou6. Cu finea anului, dup6 ce s'au acoperit6 speșele avute cu tipariul6 și cu compactarea c6rților6, cassa Nru 2 num6r6 64 fl. av6nd6 înc6 mult6 restanț6 nefcasat6.

Societatea num6r6 10 membri fundatori, 8 onorari, și în decursul6 anului 50 membri ordinari și 4 extraordinari. Membri fundatori sunt6: Escelența Sa Dr. Ioan6 Vancea (+), Ilustritatea Sa Dr. Victor6 Mih6lyi, Rssimii Domni: Simeon6 P. Matei6, Constantin6 Papfalvi (+), Mult6 On. Domn6 Ioan6 German6, M. O. D. Ioan6 Bozac6, Spectatul6 Domn6 George Boeri6, Stimata D6mn6 Iulia Laurențiu, Stimata Domniș6r6 Silvia Socol6, Institutul6 de credit6 din Cluș6 „Economul6”. Membri onorari sunt6: Escelența Sa Mihail6 Pavel6, Rssimii Domni Ioan6 M. Moldovan6, Al. Micu, Dr. Al. Grama, Basili6 Rațu, F6g6raș6, M. O. D. Ioan6 German6, Clariss. Domn6 Dr. Victor6 Szmigelski și On. Domn6 Miron6 Dascal6. Membri ordinari sunt6 toți clericii sem. din loc6, 6r extraordinari Stimata D6ș6r6 Elena S6ntion6 și Domni6 Ioan6 Neagu, Ștefan6 Roșian6 și A. Rosci6.

Blaș6, Iuni6 1894

Pentru Societatea de lectur6 „Inocențiu
M. Clain6”

Valeriu Popescu
președintele Soc.

Ioan6 Fulcoea
secretariu Soc.

Condițiuni de primire

în școl6 civil6 de fete, cu drept6 de publicitate, a Asociațiunii transilvane din Sibiu și în internatul6 aceleia.

Pentru primirea în școl6 civil6 de fete se cere atestat6 despre absolvirea claselor6 școl6i elementare, sau atestat6 despre clasa corespund6toare premerg6toare dela o alt6 școl6 de categoria școl6i civile. În lipsa unui astfel6 de atestat6 primirea se face pe baza unui esamen6 de primire.

Didactrul6 e fixat6 cu 2 fl. v. a. pe lun6, și pentru elevele, ce intr6 pentru prima dat6 în acest6 școl6, o tacs6 de inmatriculare de 2 fl. v. a.

Pentru elevele cursului complementar6, prov6gut6 în §. 6 din statut6, didactrul6 este de 2 fl. pe lun6, și la prima înscriere tacs6 amiatit6 de inmatriculare.

Elevele, cari voesc6, s6 fie primite în internat6, fie eleve ale școl6i civile, sau ale școl6i elementare a reuniunii femeilor6, au s6 se înscrieaze de timpuri6, în tot6 cazul6 înainte de începerea anului școlastic6, prin p6riniți sau tutori la direcțiunea școl6i, pentru a se put6 face dispozițiunile necesare. Taxa internatului e de 200 fl. v. a. pe an6, pl6tiți înainte în d6u6 sau cel6 mult6 4 rate. *) C6rțile trebuincioșe, materialul6 de scris6, desemn6, de lucru de m6n6, se înțelege, nu sunt6 cuprinse în tacs6 amintit6, ci cheltuelile reclamate în acest6 privinț6 se p6rt6 de p6riniți, Intocmai precum tot6 de d6șii se p6rt6 cheltuelile pentru îmbr6c6minte și încălț6minte, pentru instrucțiune în musica instrumental6 și în limba frances6.

Taxele pentru instrucțiunea în piano sunt6 de 2 categorii:

a) dac6 o elev6 voesce s6 ia 6rele singur6, se comput6 la 2 6re pe septem6n6 tax6 de 9 fl. pe lun6; dac6 2 eleve împreun6 ia6 instrucțiune în aceea-și 6r6, taxa se comput6 la 2 6re pe septem6n6 cu 6 fl. de elev6; sau

b) dac6 o elev6 voesce s6 ia 6rele singur6, se comput6 la 2 6re pe septem6n6 tax6 de 6 fl. pe lun6; dac6 se intrunesc6 2 eleve în aceea-și 6r6, taxa se comput6 la 2 6re pe septem6n6 cu 5 fl. pe lun6 de elev6.

Pentru instrucțiunea în limba frances6, c6te 2 6re pe septem6n6, se comput6 pe lun6 c6te 1 fl. de elev6.

T6te taxele se pl6tesc6 direcțiunii școlare, care remuner6z6 pe instructori.

Elevele din internat6, afar6 de școl6, au în fiecare 6i anumite 6re de conversațiune în limba frances6, magiar6 și german6. Pe l6ng6 aceea ele se prepar6 și-și învaț6 lecțiunile sub conducerea și cu ajutoriul6 direct6rei și al6 guvernantelor6.

Elevele, cari voesc6, s6 fie primite în internat6, mai au s6 aduc6 cu sine: o saltea, un6 covoraș6 la pat6, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapom6 sau foil6 de coperit6, 4 ciarșafuri, (lințoluri, lepedee), 6 servete, apoi: perie de dinți, s6pun6 și 2 pepteni, care t6te r6m6n6 proprietatea elevei. Afar6 de aceste schimburi de trup6, sau albiturile, c6te 1/2 duzin6 din fiecare, ciorapi și fuste de color6 închis6 și batiste (mar6mi) c6te 1 duzin6, un6 parapl6 și încălț6mintea trebuincioș6. C6t6 pentru toalete nou6, p6riniți și tutori sunt6 consiliați a nu face de acestea pentru copilele lor6, c6ci pentru a obțin6 o uniformitate în îmbr6c6minte pentru t6te internele, acele toalete cu prețuri moderate, se fac6 aici priu îngrijirea direcțiunii internatului. Str6ns6 de uniform6 se țiu6: o haio6,

șor6. Îns6-și instituțiunea parochilor6 la neuniți nostri înc6 e »papist6ș6«. — Ceea ce ne d6re mai mult6, e aceea, c6 am6 observat6 în clerul6 și inteligența n6str6 din munții apuseni o neînțelegere anim6s6. Mai ales6 în timpul6 de faț6 romanilor6 nu le este iertat6, s6-și conc6d6 luxul6 de a provoca și nutri desbin6ri.

*) Pentru ajutorarea p6riniților mai lipsiți de mijloce, cari sunt6 hot6riți a-și da fiicele în internat6, institutul6 de credit6 și de economii »Albina« a creat6 10 stipendii de c6te 50 fl., pentru a c6ror6 conferire comitetul6 Asociațiunii a publicat6 concurs6 cu termiun6 p6n6 la 25 August6 a. c. n.

d6u6 șurte în forma unei haie, o p6l6rie de iarn6 și una de var6, cari necondiționat6 au s6 se fac6 aici și cari preste tot6 vor6. costa cam 16—22 fl. v. a.

Cu școl6 civil6 de fete a Asociațiunii este împreunat6 și un6 curs6 complementar6, în care se primesc6 elevele, cari au absolvit6 cele patru clase civile. Se primesc6 înse și eleve, cari au absolvit6, cu succes6 bun6 clasa II civ., dar au trecut6 de 15 ani și sunt6 împedecate de a absorva t6te patr6 clasele.

Doritori de a av6 „Statutul6 de organizare”, precum și „Regulamentul6 intern6” al6 școl6i și „Regulamentul6 pentru cursul complementar6”, le pot6 primi dela direcțiune pentru c6te 20 cr. unul6. Tot6 dela direcțiune se p6te primi pentru 1 fl. și „Monografia” școl6i, în care pe l6ng6 istoricul6 institutului, se afl6 descriș6 edificiuul6 școl6i și al6 internatului în t6te am6nuntele lui.

Sibiu, în August6 1894.

Direcțiunea
școl6i civile de fete cu internat6.

La cestiunea n6str6.

Proces6 de lesa maiestate în contra p6rintelui Lucaci6. Dup6 procesul6 pentru calumniarea organelor6 de stat6, care-l6 va av6 p6rintele Lucaci6 în 21 Aug., va urma procesul6 de lesa maiestate, care ar fi comis6 în decursul6 pertract6rii procesului Memorandului la Cluș6, c6nd6 — dup6 spusa folior6 magiare — ar fi strigat6 c6tr6 poporul6 roman6 adunat6: „Jos6 cu Regele!”

În afacerea ac6sta în 13 l. c. a fost6 ascultat6 la judele instructor6 din Sibiu dl6 Septimi6 Albini dimpreun6 cu soția sa. Lucru firesc6, c6 dup6 m6rturisirea dlui și dnei Albini corespund6toare adev6rului acusa e o minciun6 cu c6rne.

Dup6 cum ne spune „Dreptatea”, dl6 Dr. Branisce înc6 e citat6 ca martor6 în afacerea ac6sta, și e probabil6, c6 s'au estradat6 și alte citațiuni.

Sentinț6 aprobat6. Curia regesc6 a aprobat6 sentința adus6 de tribunalul6 din Cluș6 în procesul6 „aderențelor6” contra dlor6 Outean6, Balteș6 și Popa Necș6. Prin decisiul6 curiei intr6 sentința tribunalului din Cluș6 în val6re de drept6.

No6 proces6 al6 „Foil6 Poporului”. Marți în 14 August6 s'a pertractat6 înainte curții cu jurați din Cluș6 procesul6 de pres6 intentat6 „Foil6 Poporului” din Sibiu. Incriminat6 a fost6 un6 articol6 intitulat6 „Adrese de aderenț6” ap6rut6 ast6 prim6var6. Procurorul6 a cerut6 pedepsirea lui George Moldovan6 redactor6 r6spund6toriu interimal6 și a lui Iosif6 Marschal editor6 interimal6. Iosif6 Marschal este achitat6, 6r pe George Moldovan6 il6 condamn6 la o lun6 prins6re. Speșele procesului de 40 fl. au s6 le solv6sc6 în solidum, 6r din cauțiunea foil6 se detrage suma de 300 fl.

Colecta pentru gimnasiul6 din Blaș6.

Suma din urul6 33. fl. 18439.94

Al. Augur6 trimite din protop. F6r6g6ului: (Continuare.)

14. Din Ocnița dela:

Simeon Augur paroch . . .	fl. 2.—
Bas. Bratfalean cooper. „ . . .	2.—
Ana Bratfalean preut6s6 „ . . .	1.—
Victor Bratfalean școlar „ . . .	—50
Virgiliu Bratfalean . . .	—50
Chiorean Vasilie . . .	—10
Catinean Moise . . .	—10
Budalecan Moise . . .	—10
Budnariu T6der . . .	—05

Budnariu Iuon	—07
Horga Simeon gulea	—20
Budnariu Avram	—10
Budnariu Iuon l. Avram	—10
Budnariu Iuon ciocea	—04
Horga Simeon ceteras	—10
Horga Todor l. George	—10
Chiorean Dumitru	—10
Catinean Avram	—50
Bonta Iuon l. Mafteiu	—10
Ardelean Cosma	—08
Dorgo Simeon	—20
Catinean Iuon a Artimichi	—10
Budnariu Gorea scolar	—05
Catinean Iuon l. Avr.	—10
Catinean Vasilica borbos	—50
Catinean Vas. l. Avr.	—15
Ardelean Maria	—10
Catinean Mih. a borbos	—30
Coman Sim. l. Toder	—20
Sava Ioana	—05
Ioana Nastasie	—02
Catinean Mih. l. Const.	—10
Catinean Sim. ruvin	—08
Catinean Sim. borbos	—10
Lupu Vas. l. Grigore	—08
Coman Chirilă	—16
Someșan Vasile tufa	—04
Suciu Ștefan	—10
Ardelean Ștefan	—20
Pop Arvinte	—10
Dorgo Ioana	—05
Bont Sim. l. Ioan	—15
Pop Simeon diac	—20
Toma Alesandru	—05
Catona Ioșca	—20
Catona Mariuca	—20
Dreptate Alexa	—10
Butoiu Iuon	—10
Budnariu Ileana	—30
Horga Grigore nechi	—10
Coman Vasilica	—20
Coman Simeon	—50
Pasca Molse	—50
Chiorean Iuon	—20
Budnariu Vas. l. Misirin	—10
Someșan Simeon a Nuțoi	—30
Botoiu Grigore	—40
Ioan Roman doc.	1.— fl.
15. Din Orosfaia și filia Comlod dela:	
Ioan Miclea preot	1.20
Bucur Simeon	—20
Pop Onucul	—20
Pop Zaharie	—20
Pop Simeon	—20
Moldovan Alesandru	—20
Chiciudean Teodor	—20
Chiciudean Zaharie	—20
Chiciudean Raveca	—20
Căpușan Ioan	—20
Archiudean Iuon	—20
Archiudean Teodor	—20
Bucur Dumitru	—20
Cătană Ferentă	—10
Chiciudean Toder	—10
Bucur Teodor a Onicăi	—10
Tescariu Iacob	—10
Cătană Ana	—10
Roman Iacob	—10
Pintican Dumitru	—10
Moldovan Zaharie	—10
Chiciudean Iacob l. Nast.	—10
Păcurariu Teodor	—30
Păcurariu Ioan	—10
Căpușan Mihailă	—15
Căpușan Ion l. Chir.	—10
Bucur George	—10
Pop Zaharie l. Simeon	—10
Bucur Petrea	—10
Buta Vasilie	—10
Moldovan George	—10
Bucur Avram	—10
Iuga Iosif	—10
Marica Iacob	—10
Cheșan Mariuca	—20
Botoiu Nicolae	—10
Negrea Iosif	—10
Parcanas Maftei	—20
Marica George	—10
Zegrean Lazar	—10
Laurenția Secas	—50

15.22

Moldovan Ioan	—40
Brasol Ioan	—10
Morariu Iosif	—20
Colța Teodor a Iișcăi	—10
Milășan Zaharie	—13
Bucur Teodor P	—20 fl.
16. Din Pintic dela:	8.38
Teodor Domșa preot	1.— fl.
17. Din Posmuș dela:	1.—
Constantin Rusu	2.—
Leontina Rusu	—50 fl.
Suma fl. 18467.04	

Noutăți.

Primiriile în seminariul clerical din Blașu s'au făcutu Mercuri în 15 a. c. Au fostu primii Ciura Alesandru, Crișană Ioană, Harșa Vasiliu, Măcelariu Emiliu, Moldovan Vasiliu, Negruțu Ioană, Olteanu Ioană, Popu Iuliu, Simu Ioană, Stalcu Ioană și Ungureanu Nicolae.

Zidiriile scolastice cele nouă din Blașu progresăză frumosă. Aripa cea nouă a internatului de fetițe e aproape gata, și cu începutul anului scolastic școala de fetițe va pute să o ia în folosință. Aripa se compune din șese sale frumoșe. Aripa cea nouă a gimnasiului încă va fi pregătită preste puțină vreme până a fi pusă sub coperiș. Ea afară de suterent, în care va fi și locuința servitorului, va cuprinde optă sale cu câte trei ferești. Afară de aceea în continuitate cu aripa cea nouă s'au mai adaptat în edificiul vechiu două sale asemenea cu câte trei ferești. Clădirile amândouă promitu a fi frumoșe și solide.

Primirea în cele două internate Vanceane din Blașu s'a sevărsitū Joi în 16 a. c. În internatul de băieți s'au primită preste 120 de studenți gimnasiali, eră în celū de fetițe preste 50 de fetițe.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Băiașu Todor și Băiașu Marie din Cusdriora în anul trecutū au dăruit bisericei noastre din Cusdriora o cădelniță de 11 fl. și unū lusterū și două fecnice de 240 fl. eră acum o plăstaniță 35 fl.

Concurșu pentru completarea de stațiuni docentale s'a escrisū în dieceza Lugozului cu terminulū 31 Aug. n. la staț. doc. din Valea Delsii (protop. Ulpiei Traiane) cu salariū de 300 fl., cuartirū și lemne, și la staț. cant.-doc. din Huniadoră (protop. Huniadori) cu salariū de 200 fl., din 1 Ian. 1895 de 300 fl., stolele cantorale, cuartirū și 12 m. cub. lemne. — Er în Archidieceșă s'a escrisū concursū cu terminulū 30 Aug., pentru completarea postului de învățătore la școala de fetițe din Teușu cu emolumentele: 400 fl., cuartirū mobilatū și grădină de legumi, și cu terminulū 10 Sept. pentru completarea staț. doc. din Lodromanū (protop. Blașu) cu salariū de 300 fl., cuartirū, grădină și lemne, și din Zlatna (protop. Roșiei mont.) cu salariū de 300 fl. și cuartirū.

Concurșu. Pentru oficiul de vice-prefectū în convictulū românū din Sighetulū Marmației devenitū vacantū prin depărtarea fostului v.-prefectū se escrie concursū până în 10 Septembrie st. n. a. c. Emolumentele împreunate cu acestū oficiū suntū: 150 fl. v. a. plată anuală, cortelū și intręga provisiune. Concurșii recoursele sale vorū avē a le trimite la Rs. Dnū Titū Budū Vicariulū Marmației în Satū-Șugatagū, posta ultimă Akna-Șugatag.

Răspunsū. Domniū învățatori, cari în anulū scolasticū deja aproape espiratū s'au supusū la esamenulū de calificățiune ținutū în 20—26 Iuniū a. c. st. n. la institutulū preparandialū românū gr. cat. din Blașu și s'au dechertat de calificăți în sensulū §-lui 133 art. de lege 38 din anulū 1868 și alū art. de lege 18 din anulū 1870, ade și pe calea acēsta că diplomele încă nu li-s'au estradatū din partea inspectorului regescū concernente de școle. Spre a se pute inse legitima înaintea autorităților competente, eventualū spre a pute concurge pentru stațiuni deja devenite vacante, direcțiunea preparau-

dială le-a estradatū și speditū pe calea sa certificatū. Pe carele-lū potū folosi întocmā ca diploma, carea li-se va pute speda numai mai târziū. Certificatele din cestiune unulū fiecare pōrtă datulū și numērulū diplomei, precum și gradulū de calificățiune statoritū de comisiunea esaminătore. Blașu în 16 Augustū 1894. G. Munteanu directorū.

„Amvonulū“. Amū primitū unū apelū, în care se recercă dlū Dionisiu Popfiu, să binevoescă a retipări „Amvonulū“, colecțiunea de conțiunī a reposatului Iustinū Popfiu. Lipsa de spațū nu ne concede a-lū publica în totā estensiunea. Atāta facemū și noi, că ne alăturāmū la rugarea cuprinsă în apelū și dāmū cu o cale dlui Dionisiu Popfiu sfatulū, ca spre asigurarea speselorū să esmită cōle de prenumērare.

Adunarea generală a despărtemintului. Blașu alū „Asociațiunii Transilvane“ s'a ținutū în 12 a. c. A fostū binisorū cercetată. Dintre membrii cel noi, cari s'au insinuatū, amintimū pe preastimata dnă Nina Cergedī n. Ciato, carea s'a insinuatū ca membru fundatorū solvindū taxa de 200 fl. În subcomitetū s'au realesū dnii Ioanū Germanū, Vas. Olteanu, Dr. Aug. Bunea, Dr. Victorū Szmigelski, Ioanū F. Negruțū și Aronū Deacū, eră de membri noi s'au alesū dnii Iuniū Br. Hodoșū, Aurelū C. Domșa și Vas. Turcu. Ca locū alū adunării generale din anulū venitorū la invitarea dlui Sim. Moldovanū s'a determinatū Cergăulū micū. S'a hotărītū mai departe, ca pe anulū venitorū adunarea generală a „Asociațiunii“ să se invite la Blașu. — La masa comună și la petrecerea de sară publiculū a luatū parte în numērū frumosū și a fostū voiosū.

Notele de statū de 1 fl. Din ordinațiunea ministrului reg. de finanțe din 24 Iuliū 1894: 1. Notele de statū de 1 fl. v. a. începēndū din ziua de ađi nu se vorū mai eda. 2. Cu privire la aceste note de statū de 1 fl. v. a. acea îndatorire generală sustătore ađi, că aceste note de statū suntū de a se primi în chipū de plătire, cu 31 Decembrie 1895 încetā. Aceste note de statū așadarā în circulațiune privatā suntū de a se primi numai până în 31 Dec. 1895 inclusive în valōrea nominală, respective în valōrea de plată statoritā în § 22 a art. de lege XVII din 1892. 3. Inse cassele și oficiile ung. reg. de statū, precum și cassele și oficiile ces. și reg. comune suntū obligate a primi aceste note de câte 1 fl. v. a. în chipū de plătire până în 30 Iuniū 1896; eră cassele de statū încredințate cu agendele casselorū de schimbū, precum și cassa centrală comună ces. și reg. suntū obligate totū până la acēlū terminū a le primi spre scopulū schimbării în alte mijloce legale de plată, cari nu potū fi însă note de statū. 4. Din 1 Iuliū 1896 până în 31 Dec. 1899 aceste note de statū de 1 fl. v. a. se primescū numai la cassele de statū încredințate cu agendele casselorū de schimbū și la cassa centrală comună ces. și reg. în scopulū de a le schimba în alte mijloce de plată, cari mijloce de plată nu potū fi inse note de statū. 5. După 31 Dec. 1899 aceste note de statū de 1 fl. v. a. nu se primescū mai multū spre schimbū; și cu împlinirea acestui terminū totā îndatorirea statului referitōre la schimbarea acestorū bancnote încetā.

Incendiu mare în Fiume. În 14 a. c. pe la međū de nōpte s'a aprinsū din causă necunoscutā depositulū VI alū societății de navigățiune „Adria“ și preste puținū a prinsū focū și alū VII-lea. Acestea au fostū depozitele cele mai mari ale societății și erau pline cu cereale și făină. Nu s'a pututū mântui nimica. Paguba se urcă celū puținū la trei milione fl.

Caserio, asasinulū lui Carnot, a fostū esecutatū în 16 a. c. Cândū l'au dusū pe eșafodū, a opusū o resistință violentă, până cândū cuțitulū îi despărți capulū de corpū.

Casū de mōrte. Nicolau Doctorū preotū deficiente a reposatū la 22 Iuliū a. c. în alū 74-lea anū alū etății și alū 52-lea alū preoției.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Instituțiile calvinesci în biserica românească din Ardeal.

A.

Săborul mare.

(Continuare)

II.

Synodus generalis alți Calvinilor din Ardeal în secolul 16 și 17-lea.

Cestiuni istorice despre organizarea bisericii calvinesci. Identitatea bifurcațiunii, a numirii latine, a atribuțiilor lor, locul și timpul ținerii sinodului general calvinesc din Ardeal și a săborului mare românesc. Concluziune.

Cunoscințe istorice despre organizațiunea bisericii calvinesci. Calvinismul s'a lățit curând și iute în Ardeal. Mai întâi a intrat protestantismul lui Luther, pe care l'au primită Ungurii și Sașii. Ungurii însă curând după aceea l'au lăpădat și au primit calvinismul, érá Sașii au rămas pe lângă luteranism până în ziua de astăzi. Calvinii și în Ardeal ca și pe aria la început n'au avut de cugetat, să întemeieze o biserică nouă, diversă de cea catolică. Ei voiau numai să reformeze credința bisericii catolice și să o readucă la „curățenia apostolică”, fiind că după părerea lor s'a stricat în decursul și în șirul vécurilor.

După ce însă biserica catolică n'a voit să-i mai sufere în sinul său, vrându-nevrându au trebuit să-și înființeze o biserică deosebită.

Când au trebuit să iese înse din biserica catolică, nu aveau nici o organizațiune bisericească, și erau ca niște oi perdate. Statoriseră deja principiul cel mai momentos cu privire la regulul bisericesc, principiul preoției universale, sau credința lor, că în biserica lui Christos nu este deosebire între preoție și popor, între păstori și turmă, ci fiesce care creștin prin botez devine preot. Nici pe departe înse nu erau atunci încă capabili a cunoște momentositatea principiului acestuia, nici a-și organiza biserica în conformitate cu el. Ba prin unele locuri de abia în vécul nostru au ajuns la deplină cunoștință despre adâncă momentositate a principiului acestuia pentru organizațiunea și regulul bisericesc, și de abia în timpul mai nou au fost capabili a trage din principiul preoției universale cel puțin unele din cele din urmă consecințe.

Din confuziunea acesta, în care se află atunci Calvinii, a urmat în mod foarte firesc, că la început au fost siliți să țină și în biserica lor o mare parte din organizațiunea catolică din evul de mijloc, ca să nu rămână fără de nici o organizațiune bisericescă, și așa să se stîngă în anarhie. Așa mai întâi s'au constituit în archidiaconate după norma archidiaconatelor bisericii catolice din evul de mijloc, dând archidiaconilor calvinesci totă jurisdicțiunea, ce o aveau archidiaconii catolici. Archidiaconatele și-au ales după aceea în fruntea lor superintendente sau episcopii, pe care éráși l'au înzestrat mai cu totă puterea, ce o aveau episcopii catolici în evul de mijloc. ¹⁾ Ba au ținut și mai departe toate normele dreptului bisericesc catolic medieval, și au lăpădat numai pe acele, cari de loc nu se uniau cu credința lor cea nouă. ²⁾

În conștiința lor pe încetul înse își făcea drum convingerea, că după principiul lor despre preoția universală cu totul altcum trebuie să fie organizată biserica. De unde pe cum se desvolta tot mai tare convingerea acesta, paralel se străforma și organizațiunea și regulul bisericesc în conformitate cu ea.

Astfel caracteristica dezvoltării, prin care a trecut organizațiunea bisericii calvinesci, este lăpădarea instituțiilor catolice pe încetul și înlocuirea lor cu instituții conform spiritului calvin.

În biserica calvină însă a lipsit totdeauna și lipsesc și astăzi unitatea organică. Bisericile calvinesci din deosebitele state nu se simțesc ca părți ale unui și aceluiași întreg organic, de unde nici nu este legătură organică între ele. De aci apoi a urmat lipsa deplină de ori ce uniformitate în organizațiune. Fiesce care biserică calvină din diversele staturi s'a organizat în un mod independent, și înfurița imprumutată a bisericilor calvine în privința organizațiunii este numai înfurița ideii, érá în înfurița, ce are loc în un organism social. Așa de pildă alta organizațiune are astăzi biserica calvină în Franța, alta în El-

¹⁾ Veđi Farkas József »A magyarországi protestáns egyház történelme«. Budapest 1881 pag. 50.

²⁾ Veđi Petru Bod »Judiciaria Fori ecclesiastici praxis« Sibiu 1757 în prefațiune.

veția, alta în Holanda și Germania, și alta în Ungaria; ba în Ungaria altă organizațiune are biserica calvină în Ungaria propriu zisă, și alta în Transilvania.

Cel mai mare interes pentru noi în studiul de față îl strănsce organizațiunea bisericii calvinesci din Ardeal, și încă și acesta numai cea din vécul al 16-lea și 17-lea, când biserica românească a stat sub influința calvină. De atunci până astăzi a trecut biserica calvină din Ardeal prin mai multe stadii de dezvoltare, și astăzi în privința organizațiunii a ajuns la un punct, în care putem dice, că principiul ei despre preoția universală în cele mai multe privințe este deja intrupat în constituțiunea ei. Dela 1700 înse a încetat influința bisericii calvine asupra bisericii românești, și așa dezvoltarea ei de atunci încôce pentru studiul nostru are valoare, numai întru cât dezvoltarea acesta aruncă ceva lumină preste starea bisericii calvine în vécul al 16-lea și 17-lea.

* * *

Identitatea numirii latine a sinodului general calvinesc din Ardeal cu a săborului mare românesc. Organul cel mai de competență în constituțiunea bisericii calvine din Ardeal în secolul al 16-lea și al 17-lea era așa numitul synodus generalis, sau adunarea preoților și protopopilor din întregă țara cu episcopul sau superintendentele în frunte. ¹⁾

Numirea de synodus generalis în înțelesul acesta putem să dicem, că s'a născut în biserica calvină. În biserica catolică synodus generalis este sinonim cu sinodul icumenic. Afară de sinodele icumenice în biserica catolică mai există sinode provinciale și diecesane, pentru cari însă fură adoptați termenii de *synodus provincialis* și *diocesana*.

Întâi și mai întâi este bătătoriu la ochi, că săborul mare al bisericii românești din Ardeal și în actele redigee de străini, și în cele redigee de Români, și înainte și după s. unire, în limba latină se numește synodus generalis, ca și alți Calvinilor. Astfel synodus generalis se numește săborul mare înainte de unire în condițiunea XI și XIX puse de principii Georgiu Rákotzi și Mihailu Apafi Mitropoliților Simeon Ștefan și Iosif Budai și de guvernatoriul Bánfy de Losoncz Mitropolitului Teofilu. ²⁾ Generalis (synodus) se numește săborul mare al bisericii românești în actul, prin care Popa Ión din Huniádora fu numit ispravnic sau administrator protopopesc de către Vesprémi István superintendentele calvinesc; ³⁾ synodus generalis se numește săborul mare dela 1702; ⁴⁾ synodus generalis se numește săborul mare ținut la 1742 sub episcopul Claiu în titlul acestui sinod. ⁵⁾ Asemenea în introducerea sinodului dela 1738 ținut tot sub Claiu, ⁶⁾ érá în cel del 1732 se numește: Generalis synedria. ⁷⁾ Ba chiar și sinodul electoral dela 1782, în care fu ales episcopul Bobu, încă se numește: synodus generalis. ⁸⁾

Și singură împrejurarea, că același lucru se numește în biserica românească cu termenii latini synodus generalis, cu care se numea și la Calvinii din Ardeal, încă trebuie să ne înduplece, să credem în influința calvină asupra instituțiunii săborului mare.

* * *

Bifurcațiunea sinodului general calvinesc în sinod din protopopi și din protopopi și preoți. Asemănarea însă între săborul mare din biserica românească și synodus generalis din biserica calvină din Ardeal este și mai mare, dacă vom mai considera, că bifurcațiunea săborului mare din biserica românească în săbor numai din protopopi, și altul din protopopi și preoți se află și în synodus generalis alți calvinilor din Ardeal în vécul 16 și 17.

Astfel despre sinod numai din protopopi se face amintire în colecțiunea de canoane bisericii calvinesci din Ardeal făcute de superintendentul Gelei Katona la anul 1647.

¹⁾ Benkó Transylvania tom. II. pag. 179

²⁾ Veđi mai sus pag. 27.

³⁾ Acte și Fragmente de T. Cipariu pag. 255.

⁴⁾ Nilles Symbolae t. I. pag. 351.

⁵⁾ Acte sinodale de I. M. Moldovanu tom. I. pag. 146.

⁶⁾ Totu acolo tom. II. pag. 93.

⁷⁾ Totu acolo pag. 96.

⁸⁾ Totu acolo tom. I. pag. 108.

În canonul 89 alu colecțiunii se dice, că dacă unu ministru ar fi nedreptățitu de protopopul sãu, pôte recurge în unu casu anumitu de-a dreptul la episcopul sãu superintendentele, care sãu în sinodul protopopiloru, sãu în sinodul protopopiloru și alu preoților pôte pertracta cauza acesta. Cuvintele canonului amintitu, cari se referesc la lucrul acesta, sunt:

„Quin imo privatas quoque injurias a seniore factas unicuique ministro ad episcopum referre fas erit; Communicato tandem cum reliquis senioribus (sinodul din protopopi) vel tota etiam universitate (sinodul din toți protopopi și preoți) negotio“¹⁾

Despre sinodul generalu constatãri numai din protopopi vorbesc actele sinodului naționalu calvinesc ținutu sub principele Georgiu Rákotzi I la anul 1646 în concluziunea a 22-a, în care despre protopopi calvinesci suspecti de eterodoxie se dice:

„Quodsi autem senior aliquis in eam suspicionem incurrat, Episcopus seu superintendens ipsius, si quidem is est ex consensu re-

¹⁾ Gelei Katona »Canones ecclesiastici« Maros-Vasarhelyensi 1894 pag. 59.

liquorum seniorum in eum inquirant.“²⁾ (Din învoirea celorlalți protopopi, se înțelege de sine, că adunați în sinodul.)

Erã despre sinodul generalu din protopopi și din preoți din țarã ne spune istoriografulu calvinesc Salamon Ioseph cu cuvintele urmãtore:

Alterum speciale officium superintendentis est, ut synodum generalem seu provincialem quotannis semel ad minus convocet. Fit autem haec indictio synodi literis convocatoriis, quibus olim omnes ministri convocabantur.³⁾

Ce privesce întrebarea, că la sinodele generale, la cari pe lângã protopopi mai participa și ceilalți preoți, cum participa aceștia? Însemnãm numai atãta, că pe cum în sãborul mare electoralu alu bisericei romãnesce din Ardelã, așa și în synodus generalis alu Calviniloru pãua târziu încõce din fiesce care tractu participa cu deosebire notariulu tractualu.⁴⁾

²⁾ »Acta synodi nationalis a Georgio Rákotzi Szatmár Nemethinum anno 1646 ad 10-am Iunii convocatae, in certas conclusiones redacta.« Maros-Vasarhelyini 1842, laolaltã cu canonele lui Gelei Katona.

³⁾ »De statu ecclesiae evangelico-reformatae in Transilvania Commentatio theologico-historica.« Clujã 1840 pag. 73.

⁴⁾ Bodola Samuel »Könyvismertetés«, Maros-Vásárhely 1840, o criticã a opului citatã alu lui Salamon Ioseph pag. 9.

Bibliografie.

Au apãrutã din „Biblioteca Unirii“

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericei romãnesce unite, studiu apologeticu din incidentul invective-lor „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolau Densușanu asupra Mitropolitulu Vancea și a bisericei unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețulu 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețulu 1 fl. Ambele pãrți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Triodul, crudo fl. 6.50, legatã în piele tare și cu copcii fl. 10.

Orologeriã, crudo fl. 2.80, legatã în piele fl. 3.80.

Apostoleriã, folio, crudo fl. 4.40, legatã în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

A apãrutã de sub tipariu Octobolul celã micã edit. III. Blașu 1892 și se aflã de vindãre la tipografia seminariã nelegatã cu prețulu de 80 cr. v. a., legatã cu cãlcãiu de pãnzã cu 95 cr. v. a. Legatã dimpreunã cu Pentecostariulu costã 1 fl. 80 cr. v. a.

Liturgiã, crudo 2 fl. 20cr., legatã în piele 3 fl. 20 cr.

Decretele Conciliulu, provincialu primã edițiunea a II-a broș. 80 cr.

Istoria universalã bisericeascã de Dr. A. Grama. Blașu 1881 broș. 3 fl.

Istoria particularã a bisericei unite de Dr. A. Grama broș. 1 fl. 50 cr.

Editoru și redactoru rãspundãtoru:

Dr. Victoru Szmigelski.

Nr. 3283—1894.

(24) 1—3

I. ESCRIERE DE CONCURSÙ.

Pãna în 1 Octobru st. n. esclusive a. c. se escrie concursu la 8 stipendii din fundatiunea fericitulu Dr. Simeonã Ramonțai și anume: 2 de câte 315 fl., unulã usuatã de Vasile Ramonțai, care și-a terminatã studiile juridice, altulu usuatã de Victoru Colceriã, care și-a terminatã cursulu de medicinã; mai departe la unu stipendiu de 84 fl. usuatã de Ioanã Cifrea juristã, care nu și-a legitimatã progresulu; la 5 stipendii de câte 65 fl. usuate de Eugeniã Porea medicinistã, care a abdisu de stipendiu, Ioanã Olteanu, care a depusã esamenul de maturitate, Emiliã Faustã, care asemenea a depusã esamenã de maturitate, Nicolaã Vlaicu studentã gimnasialã, care nu și-a legitimatã progresulu, Victoru Receanu, studentã în școlã realã, care a reposatã.

La aceste stipendii potã concurge:

a) numai tineri studenți miseri, cari suntã nãscuți în Transilvania și suntã de naționalitate romãni;

b) cari pe lângã purtare bunã au din studiul calculu de eminentie;

c) dintre concurenți vorã avã preferințã în înțelesul testamentulu, caeteris paribus, cel de origine nobili și consãngeni cu piulã fundatorã;

d) dela concurenți se potesce, sã alãture la cererile concursuale testimoniã scolasticã în copie autenticã, er nu în originalã, carte de botezã, testimoniã medicalã, atestãtã de paupertate, care sã fie subscrisã de antistia comunalã politicã și de parochiulu concernentã și întãritã cu sigilulu parochialã;

e) concurenții sã numescã espresã institutulã, la care și unde vorã sã continue studiile academice ori gimnasiale pe anulã scolasticã viitorã 1894/5.

Cererile concursuale, cari nu vorã fi ajustate în modulã indigitã, ori nu se vorã așterne la Consistoriulu subsemnatã pãna la terminulã prefiptã, nu se vorã lua în considerãțiune.

Blașu, în 11 Augustu 1894.

Consistoriulu arhidieceșanã gr. cat. de Alba-Iulia.

II. ESCRIERE DE CONCURSÙ.

Pentru unu stipendiu de 70 fl. din fundatiunea fericitulu Ioanã Gavrilã Vajda de Soósmezõ și a soției sale Elisabeta nãscutã Fuleovici, folositã de gimnasistulu Victoru Nestoru, care nu și-a legitimatã progresulu, se escrie concursu pãna în 1 Octobru esclusive 1894 st. n.

Doritorii de a obține acestã stipendiu trebuie sã scie perfectã romãnesce și au de a-și instrui cererile conformã condițiunilor desfășurate mai sus în escrierea de concursu pentru stipendiile Ramonțane și pe acelea a le așterne subsemnatulu Consistoriu pãna la terminulã prefiptã.

Blașu, în 11 Augustu 1894.

Consistoriulu arhidieceșanã gr. cat. de Alba-Iulia.

III. ESCRIERE DE CONCURSÙ.

Pentru unu stipendiu de 120 fl. din fundatiunea Kleinianã folositã de Valeriu Montani, care a absolvatã gimnasiulu, se escrie concursu pãna în 1 Octobru st. n. esclusive a. c.

Doritorii de a obține acestã stipendiu au de a-și instrui cererile conformã condițiunilor desfășurate mai sus în escrierea de concursu pentru stipendiile Ramonțane și pe acelea a le așterne subsemnatulu Consistoriu pãna la terminulã prefiptã.

Blașu, în 11 Augustu 1894.

Consistoriulu arhidieceșanã gr. cat. de Alba-Iulia.

IV. ESCRIERE DE CONCURSÙ.

Pãna în 1 Octobru st. n. esclusive a. c. se escrie concursu la 6 stipendii din fundatiunea fericitulu Archiepiscopu și Mitropo-

litã Alesandru Șterca Sutuțu și anume: unu stipendiu de 400 fl. folositã de Valeriu Suciu teologã absolutã și candidatã de profesorã, care nu și-a legitimatã progresulu; unu stipendiu de 300 fl. folositã de Ioanã Fodorã profesorã censuratã; douã stipendii de câte 200 fl. folosite de Simeonã Tamașã și Aureliã Olteanu, cari au terminatã studiile juridice; douã stipendii de câte 100 fl. folosite de Augustã Leményi și Alesandru Ciura, cari au absolvatã gimnasiulu, și unu stipendiu de 60 fl. folositã de gimnasistulu, absolutã Victorã Popã.

Cei ce dorescã a obține vre-unulã din stipendiile de mai sus, au sã întruñescã urmãtorele condițiuni:

a) cã suntã romãni gr. cat. miseri, nãscuți în Transilvania;

b) cã pe lângã purtare moralã bunã au din studiul calculu de eminentie;

c) dintre concurenți vorã avã preferințã, cari vorã putã dovedi, cã suntã consãngeni cu piulã fundatorã;

d) concurenții sã alãture la cererile sale: testimoniã scolasticã în copie autenticã și nu în originalã, atestãtã de consãngenitate, dacã suntã consãngeni cu fundatorulu, carte de botezã, testimoniã medicalã, și sã numescã espresã institutulã, la care și unde vorã sã continue studiile academice ori gimnasiale pe an. scol. 1894/5.

Cererile astfelã ajustãte sã le așternã la subsemnatulu Consistoriu pãna la terminulã prefiptã.

Blașu, în 11 Augustu 1894.

Consistoriulu arhidieceșanã gr. cat. de Alba-Iulia.

V. ESCRIERE DE CONCURSÙ.

Prin acesta se escrie concursu la unu stipendiu de 300 fl. din fundatiunea fericitulu Ioanã Dinielã (Dãnuțã) de Fersigã, cu terminulã st. n. esclusive a. c. și pe lângã urmãtorele condițiuni:

1. La acestã stipendiu potã concurge numai tineri romãni greco-catolici;

2. Dintre concurenți vorã avã preferințã cei înruđiți cu fericitulã fundatorã, dar și dintre aceștia se vorã considera în prima linie acei școlari, cari vorã putã dovedi, cã suntã în legãturã de consãngenitate cu fundatorulu, ori dupã tatãlã acestuia Vasilia Dãnuțã din Fersigã, ori dupã mama lui Maria Buteanu din Șomcuta mare;

3. Concurenții trebuie sã dovedescã, cã au plinitã celã puținã anulã alu 10-lea de etate și cã în anulã scolasticã espiratã 1893/4, au obținutã din studiul celã puținã calcululu generalu „bunã“, er din purtarea moralã nota de celã puținã „legalã“.

Cererile concursuale provãdute cu carte de botezã, testimoniã scolasticã, atestãtã me-

dicală, atestată despre averea și relațiile familiare ale suplicantului, întărită de auctoritatea politică concernată, și eventuală și cu atestată despre legătură de consanginitate cu fondatorul, aș să se subțernă la subscrisul Consistoriului până la termenul indicat.

Cererile sosite mai târziu nu se vor lua în considerație.

Blașu, în 11 August 1894.

Consistoriul arhidieceșan gr. cat. de Alba-Iulia.

VI. Escriere de concurs.

Până în 1 Octombrie st. n. esclusive a. c. se scrie concurs la un stipendiu de 80 fl. din *fundatiunea fericitului Lazor Baldi*, folosită de gimnasistul Andrei Nagy, care nu și-a legitimat progresul.

La acest stipendiu vor putea concură numai gimnasiștii români din comitatul Clujului, și numai consangeni cu piulă fondatoră pot fi și din alte comitate.

Doritorii de a obține acest stipendiu vor avea să-și instruescă suplicile conform condițiilor indigite în scrierea de concurs pentru stipendiile Șulutane și a le așterne subsemnatului Consistoriului până la termenul prefript.

Blașu, în 11 August 1894.

Consistoriul arhidieceșan gr. cat. de Alba-Iulia.

VII. Escriere de concurs.

Până în 1 Octombrie st. n. esclusive a. c. se scrie concurs la 4 stipendii din *fundatiunea fericitului canonic Constantin Alutanu*, din cari două de câte 60 fl. usuate de gimnasiștii Teofil Popu și Victor Bujor și două de câte 40 fl. usuate de gimnasiștii Vasiliu Hossu și Eugeniu Ghelneru.

Doritorii de a obține aceste stipendii vor avea să-și instruescă suplicile conform condițiilor indigite în scrierea de concurs pentru stipendiile Șulutane și a le așterne subsemnatului Consistoriului până la termenul prefript.

Blașu, în 11 August 1894.

Consistoriul arhidieceșan gr. cat. de Alba-Iulia.

VIII. Escriere de concurs.

Până în 1 Octombrie st. n. esclusive a. c. se scrie concurs la două stipendii de câte 22 fl. 50 cr. din *fundatiunea fericitului canonic Ioan Ohrida*, folosite de școlarii Samoila Spineanu și Ioan Barbatu.

Doritorii de a obține aceste stipendii vor avea să-și instruescă suplicile conform condițiilor indigite în scrierea de concurs pentru stipendiile Șulutane și a le așterne subsemnatului Consistoriului până la termenul prefript.

Blașu, în 11 August 1894.

Consistoriul arhidieceșan gr. cat. de Alba-Iulia.

IX. Escriere de concurs.

Din *fundatiunea demnului de pie memorie Ștefan Ferdinand Hirsch* a devenit vacant stipendiu de 300 fl. usuat de medicinistul Emiliu Popu, care nu și-a legitimat progresul. *La acest stipendiu se scrie prin acesta concurs până în 10 Septembrie 1894.*

La stipendiu acesta pot concură numai acei tineri români greco-catolici, cari sunt născuți în vre-una din comunele următoare: Turda, Copandă, Tură, Reghiu, Comișgu, Banabiciu, Aitonu, St.-Martinul-deșertu, Ceanul-deșertu, Agărbiciu, Mischiu, Săndu, Petridul-de-susu, Petridul-de-mijlocu, Petridul-de-josu, Berchișu, Măgura, Schiop (Puzta-Egres), Pusta-St-Craiu, Sărdacu, Bicalătu, Iara inferioară, Agrișu (Ruha-Egeres), Muntele Băișorei, Ocolişulu micu, Ocolişulu mare, Runcu, Cacova, Săcelu, Lita mag., Lita română, Filea de josu, Filea de susu, Ciurila, Selisce, Selicea, Micușu, Hașmașu, Maghiarușu (Magyaróság), Șutu, Silvașulu magiaru, Indolu, Ceanulu mare, Băișora, Muntele Fitei (F-Havassa), ca unele, cari odinioară au formatu pretura ces. reg. a Turdei sub președența fericitului fondator Ștefan Ferdinand Hirsch.

Stipendiu lu vor putea dobândi numai atari tineri din școlile medii, cari vor produce testimoni cu calculu din studii: *eminent* sau cel puțin *bunu*, ăra din purtarea morală: *bun* sau cel puțin *legală*. Atari tineri vor putea folosi stipendiu dobânditu

în gimnasiu, școlă reală, școlă agronomică, și eventualu și la universitate, dacă atât în studii, cât și în purtarea morală vor ține calculu indicați mai susu.

Concursele să se instruescă cu următoarele documente: testimoni scolastic de pe anul 1893/4, carte de botezu, atestat medical și de paupertate și să se așternă până la termenul prefript la Ordinariatul arhidieceșan gr. cat. în Blașu prin parochulu concernente. Concursele intrate mai târziu nu se vor lua în considera.

Blașu, în 11 August 1894.

Ordinariatul arhidieceșan gr. cat. de Alba-Iulia.

X. Escriere de concurs.

Până în 1 Octombrie st. n. esclusive a. c. se scrie concurs la un stipendiu de 120 fl. din *fundatiunea fericitului prepositu capitularu Constantin Popfalvi*, folosită de Aureliu Popu, care nu și-a legitimat progresul.

La acest stipendiu vor avea întâietate consangeni piului fondator și între aceștia praeferent cel născuț Popfalău.

Cererile instruite după norma indigita în scrierea de concurs pentru stipendiile Șulutane, aș să se așternă la subsemnatului Consistoriului până la termenul prefript mai susu.

Blașu, în 11 August 1894.

Consistoriul arhidieceșan gr. cat. de Alba-Iulia.

XI. Escriere de concurs.

Până în 1 Octombrie a. c. se scrie concurs la un stipendiu de 40 fl. din *fundatiunea fericitului Parteniu Moldovanu* profesor normalu, folosită de Vas. Moldovanu gimnasiștu absolutu.

La acest stipendiu vor avea întâietate consangeni piului fondator.

Cererile instruite după norma indigita în scrierea de concurs pentru stipendiile Șulutane, aș să se așternă până la termenul prefript la subsemnatului Consistoriului.

Blașu, în 11 August 1894.

Consistoriul arhidieceșan gr. cat. de Alba-Iulia.

Cu deosebită stimă cuteză a încunoscință pre
Veneratulă Cleru greco-catolicu,

că precum și până acum iaș asupra-mi gătirea de
iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirei interne a bisericelor, în ce privesce lucrul de măsariu și de sculptor, de colorare respective de marmorisare și de prevedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescă cu placere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice aș câștigat recunoscere deosebită, și tôte mă îndreptățescă la sperarea, că Veneratulă Cleru mă va împărtăși occasional-minte de prețuită-î încredere. Silința mea se va îndreptă totu-deauna intr'acolo, că și de aci înainte se merită renumele celu bunu, care mi-lam câștigat până acum.

Prin tarifulu de zone dispărându departările, prin această capacitatea de concurență mi-sa măritu.

Rogându-mă pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ian. 1892

cu deosebită stimă

Carol Müller,

auritor și fabric. de recuis. biserice.

(6) 27-52

Turnătoră de clopote și de metale a lui ANTONIU NOVOTNY

în

(2) 16-26

Timisióra-Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nău, precum la preturnarea clopotelor stricate, mai departe spre facerea

de clopotiri întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, în fiesce care mărime provăde cu ajustări de feru bătutu construite spre a întorče clopotele cu ușurință în ori ce parte, îndată ce sunt bătute de o iature, priu ceea ce sunt mântuite de a se strica.

Cu deosebire recomandă de elă inventate și de mai multe ori premiate

Clopote patentate găurite,

cari aș unu tonu mai intensivu,

mai limpede, mai plăcutu și cu vibrare mai voluminoșă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, **cătu unu clopotu patentatu de 300 kg. este egal în tonu cu unu de 400 kg.** turnat după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea de scaune de fieru bătutu de sine stătătoare, spre preadjustarea clopotelor bețrăne cu corone de feru bătutu ca și spre turnare de clopote pentru orologe și de tóce din metalu. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se aș tot-deauna în magazinu.

Prețurile ilustrate se trimită gratis și franco.

